

Na této stránce najdete příklady nástrojů a postupů sociální práce, které nám nabízí zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, popř. jsou žádoucí při výkonu sociálně-právní ochrany. Kromě novějších materiálů (doporučení, stanovisek atd., které jsou zmiňovány v textu níže) lze doporučit prostudování metodického doporučení č. 9/2009 k sociální práci s ohroženou rodinou, které je dostupné zde ([http://www.mpsv.cz/files/clanky/7273/Metodicke\\_doporuceni\\_MPSV\\_c-9.pdf](http://www.mpsv.cz/files/clanky/7273/Metodicke_doporuceni_MPSV_c-9.pdf))

### **1. VYHODNOCOVÁNÍ SITUACE DÍTĚTE RODINY**

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen podle § 10 odst. 3 písm. c) a d) zákona o SPOD pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny a zpracovat na základě tohoto vyhodnocení individuální plán ochrany dítěte, zkráceně IPOD. Ministerstvo práce a sociálních věcí na svých webových stránkách nabízí nově dynamický (tj. přizpůsobí se i většímu rozsahu textu tak, aby byl po tisku viditelný) formulář k vyhodnocování situace dítěte, který obsahuje minimální požadované informace o dítěti a jeho rodině. Formulář je ke stažení zde ([http://www.mpsv.cz/files/clanky/14508/vyhodnocovani\\_v2.pdf](http://www.mpsv.cz/files/clanky/14508/vyhodnocovani_v2.pdf)) Užitečným pomocníkem pro Vaši práci rovněž může být komentář k vyhodnocování, který je dostupný zde <http://www.mpsv.cz/files/clanky/14509/komentar.pdf>. Oblasti vyhodnocování situace dětí v obtížné sociální situaci se rovněž věnuje metodické doporučení MPSV č. 2/2009, které je dostupné zde ([http://www.mpsv.cz/files/clanky/7266/Metodicke\\_doporuceni\\_MPSV\\_c-2.pdf](http://www.mpsv.cz/files/clanky/7266/Metodicke_doporuceni_MPSV_c-2.pdf)). Vzor vyplněného formuláře najdete zde pod názvem Vzorové vyhodnocení. <http://www.pravonadetstvi.cz/dokumenty/?razeni=3>

### **2. INDIVIDUÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ OCHRANY DÍTĚTE**

Zpracovávání individuálního plánu dítěte je základním nástrojem sociální práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou. Individuální plánování je třeba chápat jako proces, který by měl být zahájen do jednoho měsíce od počátku poskytování sociálně-právní ochrany dítěti a jeho rodině. Podkladem pro zpracování IPOD je kvalitní vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny. K této oblasti vydalo MPSV v roce 2009 metodické doporučení č. 3 (vytvoření individuálního plánu péče o dítě) – dostupné zde

([http://www.mpsv.cz/files/clanky/7267/Metodicke\\_doporuceni\\_MPSV\\_c-3.pdf](http://www.mpsv.cz/files/clanky/7267/Metodicke_doporuceni_MPSV_c-3.pdf))

MPSV v rámci projektu Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny zpracovalo Manuál implementace vyhodnocování situace dítěte a rodiny a tvorby individuálního plánu ochrany dítěte pro OSPOD. Manuál si klade za cíl popsat obsah vyhodnocování a IPOD tak, aby byl v souladu se základními principy transformace. Přestože stále zůstává a je žádoucí široký prostor pro vlastní pojetí jednotlivých OSPOD, je v zájmu objektivizace, standardizace a zvýšení kvality práce s ohroženými dětmi a rodinami žádoucí postupovat do jisté míry jednotně. Manuál je ke stažení zde

[http://www.mpsv.cz/files/clanky/18887/manual\\_071014.pdf](http://www.mpsv.cz/files/clanky/18887/manual_071014.pdf)) Vzor vyplněného formuláře najdete zde pod názvem Vyplněný vzorový IPOD.

<http://www.pravonadetstvi.cz/dokumenty/?razeni=3>

### **3. PŘÍPADOVÉ KONFERENCE**

Jak je uvedeno v Manuálu k případovým konferencím (MPSV, 2011) (vložit odkaz <http://www.mpsv.cz/files/clanky/13087/manual.pdf>) případová konference je plánovaná a koordinovaná společné setkání klienta, jeho rodiny a všech, kteří pro ně představují, nebo

mohou představovat, podpůrnou síť. Cílem tohoto setkání je výměna informací, zhodnocení situace dítěte a jeho rodiny, hledání optimálního řešení a plánování společného postupu, který povede k naplňování potřeb dítěte. ZSPOD rovněž stanovuje, že tento nástroj je třeba využít v případě, kdy orgán sociálně-právní ochrany dětí má v úmyslu podat k soudu návrh na nařízení některého z opatření, kterým se zasahuje do rodičovské zodpovědnosti nebo kterým se dítě svěřuje do náhradní péče. K postupu OSPOD při případových konferencích vydalo MPSV metodické doporučení č.2/2010, které je dostupné zde ([http://www.mpsv.cz/files/clanky/9086/Metodika\\_pripadove\\_konference.pdf](http://www.mpsv.cz/files/clanky/9086/Metodika_pripadove_konference.pdf)). Případové konference představují nástroj multidisciplinární spolupráce, kdy samotný ZSPOD v § 10 odst. 3 písm. e) zmiňuje okruh osob, které mohou být přizvány na konferenci. Jedná se například o zástupce škol, školských zařízení, poskytovatelů zdravotních nebo sociálních služeb nebo orgánů policie či probační a mediační služby.

#### **4. RODINNÉ KONFERENCE**

Poměrně novou metodou práce s rodinami jsou rodinné konference, které vychází z předpokladu, že právě dítě a rodina jsou nejlepšími znalci své situace, svých problémů, svých silných i slabých stránek. Více se o rodinných konferencích můžete dozvědět z příspěvků zahraničních odborníků, kteří své zkušenosti s touto metodou představili v Čechách na setkání, které uskutečnilo v polovině roku 2014 v Praze. Více informací o rodinných konferencích najdete zde <http://www.pravonadetstvi.cz/projekty/systemova-podpora-procesu-transformace-systemu-pece-o-ohrozene-deti/klicove-aktivity-1/rodinne-konference/>

#### **5. CASE MANAGEMENT**

Case management je koordinovaná péče o klienta, která vychází ze základního předpokladu, že více hlav více ví. Metoda case managementu je zaměřena na vytváření podpůrné sítě, vyhledávání a oslovování osob, které mají na mysli dobro klienta a mají zájem klientovi pomoci. (Case Management aneb Případové konference v praxi, Mgr. Hana Solařová, Benepal, a.s., 2013 – dostupné na [http://www.benepal.cz/files/project\\_4\\_file/CASE-MANAGEMENT.PDF](http://www.benepal.cz/files/project_4_file/CASE-MANAGEMENT.PDF))